

[Ivar Hansen]

første. Herefter skulle samtlige medarbejdere i løbet af ½ år melde sig som medlemmer af SiD eller forlade virksomheden. Et mindre antal af de ansatte, som stadig er medlem af Kristelig Fagforening, har ikke ønsket at bøj sig for fagforeningsdiktaturet. Disse mennesker har nu modtaget en fyreseddel og må efter i flere år at have arbejdet på Schelaplast formentlig se sig kastet ud i arbejdsløshed. Jeg håber, statsministeren er enig i, at dette eksempel, som kun er et blandt mange, er i strid med grundlovens ord om fri og lige adgang til erhverv.

Besvarelse (19/1 81):

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Grundlovens § 74 lyder således: »Alle indskrænkninger i den fri og lige adgang til erhverv, som ikke er begrundet i det almene vel, skal hæves ved lov«. Denne bestemmelse er uændret siden grundloven af 1849. Det er en såkaldt løfteparagraf, der sigtede på ophævelse af lavsvæsenet, der siden middelalderen havde præget næringslivet. Ophævelsen blev gennemført ved næringsloven af 1857, senest videreført ved næringsloven af 1975.

Af begrundelsen for spørgsmålet fremgår, at det bygger på en forudsætning om, at grundlovens § 74 også finder anvendelse på eksklusivbestemmelser i kollektive overenskomster på arbejdsmarkedet. Dette spørgsmål er behandlet i en afhandling i Ugeskrift for Retsvæsen 1974 B, side 293 ff. Per Jacobsen: Eksklusiv-fortrinsklausuler i kollektive arbejdsaftaler og deres retsvirkning. Side 305 anføres således:

»Det kunne diskuteres, hvorvidt grundlovens § 74 indebærer nogen indskrænkning i eksklusivklausulers gyldighed. En forudsætning for, at dette kunne være tilfældet, måtte være, at eksklusivaftaler indebærer en formel indskrænkning i den frie og lige adgang til erhverv. Under behandlingen af grundloven forelå der imidlertid et forslag om en grundlovsbestemmelse, der udelukkede forskelsbehandling af borgerne netop på grund af deres foreningstilhørsforhold, et forslag der imidlertid ikke vandt den fornødne politiske tilslutning, jfr. Poul Andersen: Dansk Statsforfatningsret, 1. udg. 1954, side 678. Under hensyn hertil er der næppe årsag til at indfortolke en sådan virkning i § 74.«

Regeringen er enig i denne opfattelse.

Spm. nr. 417

Til *arbejdsministeren* (6/1 81) af:

Poulsgaard (FP):

»Hvilke fordele fik de arbejdsløse af, at ministeren ikke ville vente på det ordinære rutefly, men brugte 23.000 kr. på en taxaflyver til Paris?«

Begrundelse

Ministeren har jo i pressen forsøgt at begrunde sin famøse Parisertur med, at det var livsvigtigt, at han var til stede ved det møde i Paris, men det kan jo enhver komme og påstå.

Men når en sum, der er lige så stor som den, en folkepensionist får på årsbasis, bruges til en sådan taxatur, må ministeren vel i det mindste kunne dokumentere, hvilken gavn de arbejdsløse og samfundet har haft af hans tilstedeværelse på mødet.

Besvarelse (15/1 81):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg kan henvise til det svar, som statsministeren allerede har givet på spørgsmål nr. 385, stillet af Burgdorf (KF).

Spm. nr. 418

Til *undervisningsministeren* (6/1 81) af:

Poulsgaard (FP):

»Agter ministeren at se nøjere på de favorable vilkår, under hvilke forskere i Danmark arbejder?«

Begrundelse

Selvfølgelig gør en enlig svale ingen sommer, men alligevel synes jeg, ministeren burde lytte til, hvad professor J. J. Pindborg har sagt på tandlægernes januarkongres, hvor han satte et stort spørgsmålstegn ved, om samfundet nu også får tilstrækkelig nytte ud af en del af den forskning, der foregår.

Vi må vel alle se i øjnene, at de favorable arbejdsbetingelser, som forskerne arbejder under, blev tildelt dem i en helt anden tid, hvor man troede, der var økonomiske ressourcer i ubegrænset mængde.